

Total Pages – 6

B.A. RNLKWC-/SANS/CC-5/22

2022

SANSKRIT

B.A. Third Semester End Examination - 2022

PAPER - CC-5

Full Marks : 60

Time : 3 hours

*The figures in the right-hand margin indicate marks.
Candidates are required to give their answers in their own
words as far as practicable.
Illustrate the answers wherever necessary.*

A. संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च दश प्रश्नाः समाधेयाः 2×10=20

1. शकुन्तला कस्य पालिता कन्या आसीत्? शकुन्तला कस्यां लतायां जलं
प्रयच्छति स्म?

2. मारीचस्य आश्रमः कुत्र आसीत्? शाकुन्तले विदुषकस्य नाम किमासीत्?

(Turn Over)

(2)

3. कण्वस्य आश्रमः कुत्र वर्तते? कः हविर्वहति?
4. नान्दी कतिविधा? अभिज्ञानशकुन्तलस्य नान्दी कीदृशी?
5. 'भवितव्यानां द्वाराणि...' – कुत्र प्राप्यते उक्तिरियम्? तत्र किं भवितव्यम्?
6. दृष्यन्तशकुन्तलयोः पुनर्मिलनं कुत्र अभवत्? अभिज्ञानस्य नायकः कीदृशः नायकः?
7. महाकविभासस्य कतिरूपकाणि प्रसिद्धानि सन्ति? तेषां रूपकाणां नामानि लिखत?
8. स्वप्नवासवदत्तमिति नाटके पद्मावती कीदृशी नायिका विद्यते? इयं कस्य भगिनी?
9. स्वप्नवासवदत्तमिति नाटकस्य अङ्गिरसः कः विद्यते? उदयनस्य वीणायाः नाम किम्?

B.A. RNLKWC-/SANS/CC-5/22

(Continued)

(3)

10. सूत्रधारस्य किं लक्षणं वर्णयति भरतः? आवन्तिका का?
  11. स्वप्नवासवदत्तस्य का व्युत्पत्तिः? स्वप्नवासवदत्ते कति अङ्काः सन्ति?
  12. स्वप्नवासवदत्तनाटकस्य उत्सः कः?
  13. मुद्राराक्षसस्य नायकः कोऽस्ति? अस्य नाटकस्य नायिका का भवति?
  14. चारुदत्तस्य नायकः कः भवति? अस्य नाटकस्य अङ्गिरसः कोऽस्ति?
  15. वृहत्कथामाश्रितस्य एकस्य मार्गव्यतिरेकिनः नाटकस्य नाम लिखत?
- B. चतुर्णाम् प्रश्नानामुत्तरं संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च प्रदेयम्।

5×4=20

1. व्याख्या कार्या –

न खलु न खलु वाणः सन्निपात्योऽयमस्मिन्

मृदुनि मृगशरीरे तूलराशाविवानिः।

क्व वत हरिणकानां जीवितं चातिलोलम्।

क्व च निशितनिपाता वज्रसाराः शरास्ते ॥

B.A. RNLKWC-/SANS/CC-5/22

(Turn Over)

(4)

2. व्याख्या कार्या -

इदं किलाव्याजमनोहरं वपुः तपःक्षमं साधयितुं य चच्छति ।
ध्रुवं स नीलोत्पलपत्रधारया शमीलतां छेत्तुमृषिव्यं वसति ॥

3. व्याख्यायताम् -

रम्याणि वीक्ष्य मधुरांश्च निशम्य शब्दान्-
पर्युत्सुको भवति यं सुखिनोऽपि जन्तुः ।
तच्चोतया स्मरति नूनमबोधपूर्वं
भावस्थिराणि जननान्तरसौहृदानि ॥

4. यथानिर्देशमुत्तरत् -

- (i) सन्धिविच्छदं कुरुत । सन्निपात्योऽयम् 1
- (ii) सविग्रं समासनाम लिखत । मृगशरीरे 2
- (iii) सकारणं विभक्तिं निर्णयत । मृगशरीरे 2

B.A. RNLKWC-/SANS/CC-5/22

(Continued)

(5)

5. व्याख्यायताम् -

सुखमर्थो भवेद्दातुं सुखं प्राणाः सुखं तपः ।
सुखमन्यद् भवेत् सर्वं दुःख न्यासस्य रक्षणम् ॥

अथवा

भावसम्प्रसारणं कुरुत ।
चक्रारपङ्क्तिरिव गच्छति भाग्यपङ्क्तिः

6. लघुटिप्पणीं लिखत ।

उत्तररामचरितम्

C. प्रश्नद्वयं समाधेयम्।

10×2=20

1. अभिज्ञानशकुन्तलमिति नाटके विदुषकस्य नाम किम्? तस्य
चरित्रमालोचयत ।

B.A. RNLKWC-/SANS/CC-5/22

(Continued)

(6)

2. अभिज्ञानशकुन्तलनाटके सानुमतिवृत्तान्तस्य नाटकीयतात्पर्यम् आलोचयत।
  3. स्वप्नवासवदत्तमिति नाटके ब्रह्माचारिवृत्तान्तस्य नाटकीयतात्पर्यमालोचयत।
  4. नाटकस्य उत्पत्तिविषयकानि मतानि विस्तरेण आलोचयत।
-